

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrisuri nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Björnson.

(*) Memorandumul dela 1892, Replica dela 1893, Chestia română de Eugen Brote, *Voci latine* de V. A. Urechiă și *Gross-Oesterreich* a lui Aurel Popovici, — iată scrierile cari au făcut lumii mari cunoscută chestia românilor din statul ungar în special și în general chestia naționalităților... Au fost apoi campanii în presa mare europeană, serii de articoli în ziarele franceze, italiene și engleze, scrise ori puse la cale de dr. G. Moroianu, cari toate au folosit cauzei.

O campanie mai splendidă și cu succes mai mare ca articolele și epistolele recente ale celebrului Björnson, n'a fost. Scrierile lui s'au tradus în toate limbile popoarelor din Europa și au făcut o profundă impresie în toate cercurile. Șarcazul cu care l-a tratat pe Apponyi, ca pe reprezentantul — tip al politicii de maghiarizare, autoritatea pe care și a pus-o în cumpănă pentru a condamna politica de oprimare a guvernelor maghiare, energia cu care a intervenit chiar la congresul de pace pentru a demasca perversitatea celor cari acasă duc războiul, în conferențele internaționale însă predică pacea, — toate acestea sunt un verdict definitiv și fără apel la adresa întregii politici maghiare. Geaba zicea alaltăieri contele Apponyi că o să revină și o să răspundă marelui poet, suntem siguri: are să tacă, fiindcă n'are ce răspunde, iar să-l înjure, cum e obiceiul național, nu-i dă mâna, căci s'ar face de răs.

Importanța campaniei lui Björnson crește apoi prin faptul, că el nu se mărginește la cele scrise, ci s'a apucat să facă întreg dosarul injustițiilor și persecuțiilor ce au avut și au de îndurat în Ungaria luptătorii naționalităților. El vrea să facă un tablou întreg asupra ororilor regimului șovinist. A pus în mișcare pe toți câți se interesează de chestia naționalităților și mai presus de toate pe neamurile din alte state ale naționalităților din Ungaria. Cehii au adunat tot materialul privitor la slovaci. Croații s'au pus și ei în legătură cu marele poet care ne-a trimis dela nord lumină și căldură. Iar cât despre cele ce ni-s'au întâmplat nouă, românilor, ieri am primit din două părți d'odată, dela Viena și dela Pesta, rugarea să trimitem de urgență marele dosar pe care l-am compus sub numirea de *Calvar*. Ori cât de rele idei ar avea Björnson despre regimul lui Apponyi și a tovarășilor săi din trecut și prezent, totuși numai după ce va avea la un loc listele interminabile de condamnați și amendați își va da seama despre umanitarismul și justiția de cari se bucură în Ungaria naționalitățile.

Se poate spune cu siguranță, că în momentul când Björnson va veni în fața lumii mari cu datele sale grupate și rezumând întreaga infamie șovinistă, regimului din Ungaria i-se va da lovitura de grație.

Iar chestia naționalităților va fi câștigat nu numai spriginul unui om faimos cum este Björnson, ci printrânsul va câștiga aderența întregii lumi culte, pentru că și în lumea veche și în cea nouă nu e om știutor

de carte, care să nu fi auzit ori să nu fi citit despre Björnson.

De altfel sunt mai mulți ani de când Björnson luptă în coloanele ziarului »*Le Courrier Européen*« dela Paris în favorul democrației și a popoarelor oprimate.

E deci de înțeles și de aprobat, că aliații noștri slovaci s'au grăbit să îl felicite și să-i arate grațitudinea lor pentru prețiosul sprigin moral ce le acordă. Tot așa: e de înțeles căldura adresei cehilor dela Praga și a croaților dela Zagreb.

În aceeași măsură, marele poet s'a făcut vrednic și de grațitudinea noastră. Noi i-o exprimăm prin coloanele acestui ziar, frații de pretutindeni să i-o arate prin anume adrese.

Nimeni ca el n'a dat lovitură mai mare și mai la timp, regimului șovinist și intolerant sub care gemem.

Trăiască mulți ani!

Clubul partidului național s'a consultat Miercuri seara în chestia ținutei față cu proiectul de îndemnizare. Deputații naționaliști, neavând încredere în guvern, nu vor vota acest proiect, ci vor prezenta o rezoluțiune, în care vor motiva cauzele, pentru cari sunt cu neîncredere față de guvern. Clubul naționaliștilor va lua poziție contrară și față cu proiectele despre garanțiile constituționale. Proxima conferință a naționaliștilor va avea loc Luni, când se vor desbata mai multe chestii de importanță.

FOIȚA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

GLORIA.

— Nuvelă de A. Tschekof. —

Călătorul de clasa întâiu, sfârșindu-se prânzul în gară, și călit puțin, se întinse numai decât pe divanul de califea, se întinse binișor, și începă a mătăi. Dar asta n'a ținut cinci minute; el aruncă priviri galeșe la cel din fața sa, surise și zise:

»Tata, de fericită aducere aminte, avea pofta ca după masă să i-se scarpine talpa; ca și el cu această singură deosebire ca după masă, eu pun să mi-se gâdile nu talpa picioarelor, ci limba și imaginația. Îmi place, păcătos ce sunt, să bleotăresc, cu burta plină.

Îmi dați voie să vorbesc cu d'voastră?

— Da, cu plăcere — consimți cel din fața.

— După un prânz sdravăn, îmi e de ajuns un subiect de nimica ca numai decât să-mi vină în cap idei adânci ale dracului.

De exemplu: dumneata și eu am văzut, de o clipă doară, aproape de budget doi tineri, și am auzit cum unul din ei felicita pe cealalt pentru renumele său: »Te felicit, zicea, ești deja renumit și începă a câștiga gloria«.

Nu încape îndoială că erau actori, ori publiciști fără nici o însemnătate. Dar nu e vorba de asta. O chestiune, dragul meu domn, mă preocupă acuma: să știu ce trebuie să înțelegi prin vorba asta »glorie« sau »renume«? Ce crezi d-ta? Pușkin definea gloria »o bucată lucitoare pe sdrențe«*; eu o înțeleg tot ca Pușkin adică

* »Gloria nu e decât o bucată care lucește pe vechile sdrențe ale poetului«. (Pușkin).

mai mult și mai puțin subiectiv, dar nimeni n'a găsit încă o definiție clară și logică a vorbei acesteia. Aș da mult pentru o atare definiție.

— Dar întru cât v'ar fi trebuincioasă?

— Vezi d-ta, dacă am ști ce este gloria, poate am fi siguri și capabili de a o câștiga. Trebuie să ți spun, dragă domnule, că, pe când eram mai tânăr aspiram din tot sufletul la renume. Popularitatea era mania mea. Pentru ea am învățat, am lucrat, am petrecut nopțile, am suferit foamea și mi am pierdut sănătatea. Și cu toate astea, în măsura în care aș putea judeca fără părințire, aș avea ce trebuie ca s'o câștig. Mai întâi, de profesiune sunt inginer. În viața mea am construit în Rusia ca vre-o douăzeci de poduri mărețe, am alimentat trei orașe cu apă, și am lucrat în Rusia, Anglia, și în Belgia... Apoi, eu am scris multe tratate speciale profesiunii mele. În sfârșit, dragul meu domn, din frageda copilărie avui o aplicare pentru chemie; ocupându-mă de ea când îmi în gâduia timpul, am descoperit aplicațiuni practice ale unor acizi organici, așa că îmi vei găsi numele în orice manual străin de chemie.

Întreaga viață funcționar, am ajuns gradul de consilier de stat și statele me'e de serviciu sunt excelente. Nu vreau să abuzez de atențiunea d-tale, dându-ți lista serviciilor și lucrărilor mele; îți voi spune doară că am făcut mult mai mult decât cutare, care a ajuns vestit. Și ce rezultă din toate acestea? Iată că sunt acuma bătrân, aproape de groapă, și nu sunt cunoscut mai mult decât cânele ăsta negru, care aleargă pe lângă drum.

— De unde știi d-ta? Poate că ești cunoscut.

— Hâm! Să încercăm... Spune-mi ai auzit din întâmplare numele de Krikonov?

Cel din fața își ridică ochii în grindă, se gândi și mișcă în înțeles negativ din cap.

— Nu, nu l'am auzit... zise acesta.

— E numele meu. D-ta, un intelectual și un om în vârstă, n'ai auzit o singură dată vorbindu-se de mine, iată o probă hotărâtoare! Se vede dar, că deși am aspirat la renume, n'am făcut ce trebuia, pentru că să l câștig. N'am întrebuintat adevăratele mijloace, și voind să prind gloria de coadă, n'am mers alături de ea.

— Cari sunt dar adevăratele mijloace?

— Dracu singur le cunoaște! Îmi vei zice: talentul? geniul? originalitatea?

Toate acestea nu valorează nimic, dragă domnule... Alături de mine, au trăit și și-au terminat cariera oameni de nimic, fără valoare și chiar demni de compătimire, comparându-i cu mine. Ei au lucrat de o mie de ori mai puțin decât mine, n'au muncit din greu, n'au strălucit prin nici un talent, n'au căutat renumele și cu toate astea, iacă! Numele lor se întâlnește necontenit în jurnale și în conversații. Dacă nu te plictisesc ascultându-mă, să-ți citez un exemplu. Acuma câțiva ani făceam un pod în orașul K... Trebuie să-ți spun că plictiseala e de speriat în locul acela păcătos; de n'ar fi fost femei și cărți de joc, aș fi înebunit. Căutam dar să-mi alung urâtul cu o cântăreață. Nu știu de ce erau toți în extaz înaintea ei; pentru mine era o natură ordinară și comună, cum sunt atâtea. Copila asta era înfumurată, proastă și lacomă. Vieța sa nu consta decât din funcțiuni animale; muncea mult, bea tot așa, dormea până la 5 seara, și iată titlul.

Conferința prelaților catolici s'a deschis ieri din partea primatului Vaszary Kolos în palatul din Buda. La conferință au luat parte toți prelații romano-catolici, afară de doi, precum și metropolitul gr.-catolic din Blaj și episcopii din Oradea, Lugoj și Oherla. Obiectul principal al discuției este chestia congruei. Ședințele continuă.

Bugetul comun. Duminecă, 27 l. c. va avea loc la Viena un consiliu comun de miniștri, în care se va stabili definitiv proiectul bugetului cheltuielilor comune și probabil și timpul întrunirii delegațiilor. E vorba, ca la bugetul militar să se ia un plus de cheltuieli de 9 milioane cor., cari se vor folosi pentru regularea salarelor ofițerilor. Pentru echiparea extraordinară a artileriei și pentru procurarea de material pe seama ei, delegațiunile au conces la timpul său 265 milioane coroane. Din acestea trebuie să se mai voteze 50 milioane. Suma aceasta e vorba să se împărțească între bugetele anilor 1908 și 1909. În ceea ce privește bugetul marinei, din partea delegațiilor s'au votat deja trei vase de războiu moderne și un crucișător. Pentru că acestea să poată fi terminate la timp, ratele cheltuielilor vor trebui urcate în mod deosebit. Ca rată pentru 1907 s'a votat pe seama celor 3 vase de războiu 9 milioane, iar pe seama încrucișătorului 1 milion. Deoarece însă vasele de războiu costă 114 milioane, iar încrucișătorul 7 milioane 700 mii, abia în 12 ani s'ar achita toate speșele. De aceea se intenționează, ca să se plătească rate anuale mai mari. Se mai planuește de asemenea urcarea contingentului recruților de marină cu o mie.

Criza cabinetului austriac. Criza guvernului austriac, care se menține de câteva săptămâni, se apropie de rezolvare. Miniștrii boemi Pacak și Forst au declarat în clubul cehilor tineri, că își dau demisia. În club s'a născut apoi o polemă intensă. În chestia universității morave și a limbei ei oficiale de propunere a vorbit dr. Kramarz cu ministrul președinte Beck. Guvernul probabil se va obliga să sprijinească rezoluțiunea,

ce se va lua în chestia aceasta din partea cehilor și se va declara cu privire la limba oficială a universității.

Biserica maghiară greco-orientală. Rescriptul comitatului Cenad, în care se urgentează înființarea bisericii naționale maghiare greco-orientale, a ajuns să se dezbate și în congregația comitatului Torontal. Congregația a decis, că sprijinește intențiunile acestui rescript, după vorbirea lui Tallián Béla. Părintele Terențiu Oprean a vorbit împotriva acestui rescript.

Boala Majestății Sale.

Știrile despre starea augustului bolnav continuă a fi îmbucurătoare.

Ziarul »Korr. Wieneză«, vestește: M. Sa a petrecut noaptea în liniște, neconturbat de tuse. Dejunul l-a luat cu poftă bună. Starea generală fizică merge spre bine.

O altă telegramă spune următoarele: Convalescența M. Sale e durabilă. Simptomele catarale sunt de tot slabe. M. Sa azi noapte a dormit liniștit. Somnul i-a fost mai adânc, și tusea l'a conturbat mai puțin. Tusea se disolvă tot mai mult. M. Sa s'a sculat la ora obicinuită și medicii au găsit starea generală a M. Sale bună. M. Sa și-a mâncat dejunul cu poftă, apoi s'a dus în cabinetul de lucru unde a lucrat toată înaintea de prânz, în bună dispoziție. A primit în audiență pe contele Paar, pe adjutantul Bolfras și apoi pe moștenitorul de tron Francisc Ferdinand, care a stat la M. Sa trei sferturi de oră. Apoi l-a primit pe baronul Fejérváry Géze.

M. Sa azi și-a făcut plimbarea pe galeeriile castelului, ceva mai târziu. Plimbarea i-a făcut bine și medicii se gândesc ca M. Sa să-și facă de aci înainte plimbările prin parcul închis.

Alegerile în comitat.

Știm, că niciodată, în cei din urmă 12 ani, administrația n'a luptat în chip mai scandalos și abuzând de putere, ca la alegerile de ieri. Cunoaștem, d'asemeni, mizeria care-i face pe alegători timizi și mai puțin rezistenți în fața ademenirilor.

Totuși, trebuie să mărturisim, că în cele mai multe părți frații s'au purtat slab și mizerabil chiar, alegând cu voturile lor slugile stăpânirii, pe notarii și fibiraele cari o să-i joace d'aci încolo cu atât mai fără considerare.

Cercurile cari s'au purtat bine și au ales pe candidații români, sunt următoarele:

Șiria. Au fost aleși: dr. I. Hotăran, dr. St. C. Pop și Nicolae Lazarescu.

Otlaca. Aleși: M. Veliciu, dr. Iustin Marșeu, George Popovici (referent) și dr. C. Iancu.

Agris. Aleși: dr. St. C. Pop, Iuliu Groșorean și I. Mihuța.

Cermeiu. Aleși: dr. I. Suci, dr. Sever Barbură și protopopii I. Giorgia și M. Leucuța.

Chișineu. George Ardelean, preot și T. Fălcusan.

Șimand-St.-Marton. Stefan Hotăran și un neamț (naționalist).

S'au mai ales români: Traian I. Magier, protopop, Buteni; I. Popovici, preot, F. Vârșand; V. Pantos, preot, Giula-Vârșand; Melentiu Pop, preot, Drauf; Ioan Cuiedan, Comlăuș; I. Costina Iosașel; Avram Puta, Pecica; V. Herteg, Semlac, Ioan Moldovan, Soboteli, cu totul 26.

E de neînțeles ca în cercuri tari cum e Pecica, Zărând, Bărzava, Socodor, Radna, Totvărădia, Boros-Sebiș și Boroș-Ineu, candidații naționali au căzut.

Ni-se aduce la cunoștință purtarea condamnabilă a învățătorului Borlea din Cuied, care a corteșit ca un nerușinat contra candidaților români, iar pe Muciu Popescu, înv. în Soboteli, nici cu patru boi nu l-au putut urni din casă, să meargă la vot, măcar că aici unul dintre candidații naționali a căzut cu o diferență numai de 2 voturi.

Vom face lista completă a celor slabi și ticăloși.

De profesie era o femeie de stradă, dar când voiai să vorbești despre ea, atunci îi ziceai actriță și cântăreață. Eram pe atunci un musafir nelipsit al teatrului, care nu știe să vadă lucrurile în mod obiectiv. Și pentru aceea, acest joc nedemn sub numele de actriță, îmi era urât, dracu știe de ce! Avea de sigur dreptul să și zică actriță ori chiar cântăreață, ca și pe acela de soție de lăcătuș ori văduvă de subofițer. Era o ființă cu totul lipsită de talent și de sentimente. După mine, ea cânta cât se poate de prost; tot farmecul talentului său consta în știința de a-și ridică la vreme piciorul și de a nu se jena când cineva dedea peste ea în loja sa îmbrăcându-se. Juca de obicei vodeviluri, traduse din limbi străine, cu cântece, și alese așa, ca să se poată arăta în costum bărbătesc cât mai strâmt. N'avea bun decât un gât minunat și picioare destul de rotunde. Li făcui cunoștință cu câțiva vreme înaintea sfârșitului lucrărilor. Aici, vă cer puțină băgare de seamă. Imi aduc aminte ca azi: să dete o sârbare pentru inaugurarea circulației pe podul cel nou, adecă urări, discursuri, telegrame, etc. Mă frământam, trebuie să-ți-o mărturisesc, în jurul operii mele, și nu știam cum să-mi stăpânesc emoția de autor.

Faptul e trecut și n'am la ce să fac pe modestul: îți-o pot spune foarte hotărât că podul îmi părea de minune! Asta nu era un pod, dar un tablou. Pentru mine fiecare picior mă ameția! Nici dracul, pe cât îmi părea, nu l-ar fi putut face mai artistic considerând mai ales suma mică ce mi-se pusese la dispoziție pentru lucrarea aceasta. Eram mișcat mai cu seamă fiind că întregul oraș era față la inaugurare. »Bun! — gân-

diam eu, — »de data asta toate privirile publicului se pironesc asupra-mi. Unde să m'ascund? Ah! mă îngrijiam fără rost, dragul meu domn. În afară de persoanele oficiale, nimeni nu-și întoarse privirea spre mine. Erau o grămadă pe mal, privind podul, ca niște oi; dar ca să se ocupe de acela care l-a făcut, asta nu era treaba lor. Deodată, mulțimea se mișcă: fetele surăseră, umerii ondulară. »De sigur că m'au observat!« — gândiam. Ei da! Puteam să-mi scormonesc prin buzunare! Privii: era cântăreața mea, care trecea prin mulțime, urmată de o grămadă de înfumurăți; în urma acestui cortegiu alergau privirile publicului. Un murmur neînțeles de mii de voci se ridică: »Asta da... E încântătoare! Și ce mai cercei!« Atunci, fui observat. Două specii de țâncăi, judecând după mărul lui Adam cel sdravăn și după capetele lor mici, mă priviră pieziș și mă cercetară în toate părțile, șoptind: »Asta-i iubitul ei!« Ce zici de asta? Și o anumită figură murdară, un lungan, cu o barbă rău rasă și cu o bărbie băloasa bătători pământul multă vreme în juru-mi și sfârșii prin a se opri în față-mi și-mi zise:

— Cunoști dama aceasta după mal? Asta da... vocea sa desfide ori ce critică, și se servește de dansa la perfecție... Felul său de a juca pe scenă are șic!

— Nu mi-ai putea spune întrebai pe această căpățână seacă — cine a făcut podul acesta?

— Să spui drept, eu nu știu nimic de asta!

— răspunse el. Vre-un inginer desigur!

— Și cine, te rog, a făcut catedrala orașului nostru?

— Nu îți-o pot spune.

Il mai întrebai care era cel mai bun profesor din K..., cine scotea *Curierul din K...*, și la nici o întrebare n'a știut căpățâna cea seacă să răspundă.

— Și spune-mi, te rog — îl întrebai ca să isprăvesc — cu cine trăește cântăreața asta?

— Cu un oarecare inginer Krikunov.

— E adevărat că poartă perucă?

— Minciună! — zise căpățâna, aruncându-mi o privire cruntă. E minciună! o calomnie!

Ei bine, dragul meu domn, ce zici de asta? Nu-i desigur? Dar să mergem mai departe... Nu mai sunt cântăreți nici trubaduri pe pământul ăsta, și renumele se face exclusiv prin jurnale. A doua zi, după inaugurarea podului, prind cu nesaț *curierul* local și mi caut numele. Am urmărit din ochi vreme îndelungată cele patru pagini și înfârșit, — iată, bravo! Prinsei a cetii: »Ieri, pe o vreme minunată și înaintea unui public numărös, în prezența guvernului și a altor autorități; a avut loc inaugurarea podului construit din nou, etc«. Dar spre sfârșit... Să mă ierte Dumnezeu! «La inaugurare eră de față, strălucind prin frumusețe între toate, idolul publicului din K..., talentata noastră artistă. Bine înțeles, prezența sa a produs senzație. Steaua eră îmbrăcată... etc«. De s'ar fi găsit un singur cuvânt pentru mine! Eră lucru copilăresc, dar, ce vrei, plânsei de năcaz.

Mă mângăiai totuș gândind că provincia e proastă, că nu poți să-i prelinzi nimic, și că pentru ca să câștigi renume, trebuie să mergi în centre intelectuale, în capitale. Din întâmplare, în vremea aceasta, la Petersburg, se găseă una din

Alegerile din Bihor.

Despre alegerile din Bihor, primim următoarea telegramă:

Oradia-Mare, 25 Oct. La Mezö Telegd au fost aleși naționaliștii Dr. Dimitrie Mangra și Iosif Tărău; la P. St. Martin dr. Aurel Lazar și țărănul D. Sfurle.

Practica religioasă.

De Ioan Slavici.

(Urmare.)

II.

Monseniorul Jaquet e de părerea, că România ar trebui să trimită preoți tineri și la universități catolice și îndeosebi la cea din Fribourg, unde nu se propagă catolicismul, ceace în Elveția nu e cu puțință, ci creștinismul și unde ei ar învăța multe lucruri bune, nu numai la prelegeri, ci și plimbându-se pe stradă ori văzând cele ce se petrec la țară.

Preocupat, cum sunt, eu nu pot să nu împărtășesc părerea aceasta. Nu mă îndoiesc, că preoții deprinși cu disciplina religioasă a bisericii catolice ar putea să contribuie la cultivarea simțământului religios mai mult decât cei formați la București, la Cernăuți, la Atena ori la Moscova. Stăteam însă la îndoială în ceace privește timpul ce se cere pentru ca să ajungem la ridicarea bisericii noastre.

Li cunosc și eu pe români, căci am trăit pretutindeni nu numai în mijlocul lor, ci și cu dânșii, și cea mai frumoasă parte a vieții mele am petrecut-o bucurându-mă de marile lor destoinicții sufletești. În părțile mai muntoase ale țării, unde sângele e mai curat, unde s'au păstrat obiceiurile rămase din bătrâni și unde n'a pătruns încă în deplin «civilizațiunea», e în adevăr destulă religiozitate; și acolo însă școala «modernă» strică din ce în ce mai mult sufetele. Mă înspăimânt când mă gândesc la înăurirea cărturarilor de pe la sate, acești oameni cu o spoială de cultură cu desăvârșire realistă, care strică morăturile, trăiesc din exploatarea nepriceperii și a bunei credințe și și bat joc de tot ceace părinților săi le-a fost scump. În părțile șese ale țării oamenii aceștia sunt stăpâni deplin. Nu se mai poate face nimic fără de dânșii, căci țin marea mulțime ferecată prin fel de fel de interese. În harță necurmată între dânșii, ei țin satele în continuă turburare. Preotul, învățătorul, crâșmarul, primarul, percepătorul, noiarul și ceilalți câțiva cărturari, cari țin

să ajungă ei primari, perceptori și notari, nu îi mai lasă pe oameni să răsuflă. Chiar și dacă am putea să scăpăm de această plagă ieșită din școala «modernă», ne trebuie altă școală și timp mai îndelungat ca să reușim.

Așa zice toată lumea, și nu puteam să zic nici eu altfel.

Intorcându-mă din Elveția, am sosit la Arad într'o zi de Duminecă.

Părintele Protosincol Roman Ciorogariu, directorul seminarului, oficiase în catedrală, iar după sf. Liturgie a ieșit cu crucea la câmp, ca să binecuvânteze sămănăturile.

Aradul e un oraș de vr'o 60.000 de suflete, dintre care vr'o 10.000 sunt români, aproape toți ortodoksi. Luau parte la procesiune sute de suflete.

Când procesiunea a sosit în piața cea mare a orașului, românii clopotele dela biserica minorităților, care se află în acea piață, au început să sune. Părintele Ciorogariu s'a oprit deci în fața bisericii și a cetit ecteniile, iar corul seminarial a dat răspunsurile convenite: lumea trecătoare și mulțimea din piață, catolici, reformați, protestanți, până chiar și evrei s'au oprit în loc, s'au descoperit și și-au plecat capetele, mulți au căzut în genuchi, iar mai departe luau parte la procesiune și mai mulți.

Același lucru s'a întâmplat în fața altor biserici eterodoxe, și lumea s'a sporit mereu, iar aceasta într'o țară sbuciumată de cele mai urite lupte de rasă.

»E foarte frumoasă această manifestare a spiritului în adevăr creștinesc la oameni, cari se dușmănesc între dânșii — i am zis părintelui Ciorogariu; — vorba e însă dacă acești oameni caută numai distracțiune ori se și spovedesc?»

Părintele Ciorogariu mi-a zâmbit ca părintele Chancenotte.

»Acum decurând a fost hramul mănăstirii dela Bodrog, mi-a răspuns Sfinția sa. Au venit sate întregi până dela depărtări de două și trei zile, cei mai mulți pe jos, conduși mai ales de învățători și cântând psalmi, iar sfânta cuminecătură au primit-o la mănăstire peste 50.000 de creștini».

Aflu acum, că de sf. Mărie s'au mai cuminecat la Bodrog peste 25.000 de creștini, și părintele arhimandrit Hamsea, Egumenul, numai biruește cu puținii călugări, pe care îi are sub ascultarea sa.

Dacă se poate lucrul acesta la Arad, se poate și la București, și la Iași, și la Roman, pretutin

deni unde trăiesc români, căci aceeași sunt preținderea români.

Are Monseniorul Jaquet dreptate; n-avem noi românii nevoie să ne lăpădam de legea părinților noștri pentruca să găsim mulțumirea trebuințelor noastre religioase. Putem, dacă voim cu tot dinadinsul, să ne strângem cu toții la un loc, să găsim în timp scurt în biserică, în care am crescut, chiar mai bine decât în ori și care alta.

Numai însă, dacă și vor înțelege și cărturarii noștri bisericești datoria și se vor îmbărbăta Arhieriei noștri.

Noi, care știm, cum în zilele de bucurie ori de restriște, în clipele de grea cumpănă ori de îndoiele mistuitoare, în fața ispitelor ori la primejdie rugăciunea îl mângâie pe om, îl luminează și îl liniștește, îl umple de încredere și de tărie și îl face destoinic de a-și urmări cu pas hotărât drumul, noi, care știm, de câte ori ne-am fi pierdut, dacă nu ne-am fi găsit mântuirea în puterea cea tainică a rugăciunii, nu putem să osândim, ci numai să plângem pe cei ce se perd fiindcă nu mai sunt în stare să se roage lui Dumnezeu și să ne rugăm și pentru dânșii, ca Dumnezeu să-i lumineze, să nu-i ducă 'n ispită și să i scape de cel rău. Putem să ne facem rugăciunea fiecare în tăinicia iatacului său, sub cerul liber, în câmp deschis ori în mijlocul unui codru, fie chiar și în fundul unei temniți întunecoase, ea tot rugăciune rămâne; mai covârșitoare e însă puterea ei când o facem în fața altarului, sub conducerea preotului rânduit a fi mijlocitor între noi și Dumnezeu și împreună cu mulți alți credincioși, ridicându-se în plin avânt glasul spre cer. E în asemenea rugăciune un fel de extaz, beatitudinea celor trecuți din această lume de mizerii, o stare sufletească, despre care omul amețit de cultura «modernă» nu poate să și facă închipuire. Partea cea în adevăr bună din societatea noastră «cultă» sunt însă oameni și mai ales femei, cari cunosc starea aceasta sufletească și însetează mereu de ea, dar o caută și nu pot s'o găsească în biserică, în care au crescut și la care țin cu toată căldura inimii.

E greu să stai în timpul slujbei dumnezeiești într'o biserică goală, mai greu e să și faci rugăciunea în fața unor oameni, cari ei înșiși și nu se roagă și nici n'au venit la biserică spre a se ruga, și de tot greu e când la altar slujește un om desprețuit și atât de adese-ori înjosit, încât adeseori, perzându și în cele din urmă simțământul de dignitate, e și vrednic de dispreț.

(Va urma.)

lucrările mele, trimisă la un concurs. Sfârșitul concursului se apropia.

Părăsii K... și plecai la Petersburg. Dela K... la Petersburg drumul e lung, și, ca să mi treacă de năcaz, luai o trăsură și ca însoțitoare pe cântăreață. În tot cursul drumului, mâncărăm, beurăm la șampanie!

Sosim în centrul intelectual tocmai în ziua concursului și avui bucuria, dragul meu domn, de a-mi serba victoria: lucrarea mea obținuse întâia mențiune. Bravo! Ziva următoare cumpărai de patruzeci de kopeici diferite jurnale. Alergai spre hotelul meu, mă întinsei pe canapea, și, slăpânindu-mi tremurul, mă grăbii să cetesc. Răsfoiesc un altul — nici o vorbă! În sfârșit, în al patrulea, găsesc știrea aceasta: »Ieri a sosit, cu expresul, la Petersburg, faimoasa artistă cutare, în deajuns cunoscută Petersburgului prin succesele anterioare pe scena cutărui club. Constatăm cu plăcere, că clima din sud a avut o bună influență asupra celebrității noastre: marea sa înfațișare de teatru...» Nu mai amintesc urmarea. Mult mai jos de știrea aceasta, cu litere foarte mici, era scris:

»Ieri, la cutare concurs, întâia mențiune s'a acordat inginerului cutare». Nimic altceva! Și ce e mai mult, mi-au pocit numele: în loc de Krikumov, scriseseră Krikunov. Iată-ți dar centrul intelectual!

Dar asta nu fu destul... Când, la sfârșitul lunii, părăsii Petersburgul, toate jurnalele, care mai de care, vorbeau de incomparabila noastră, divină, talentată... și mi lăudă ibovnica nu pe numele său de familie, ci pe cel de botez.

Câțiva ani în urmă mersei la Moscova. Fusesem chemat printr'o scrisoare autografă a primarului acelui oraș pentru o afacere, despre care jurnalele Moscvei vorbeau deja de mai mult de un secol. În vremea lucrărilor, ținui într'unul din amfiteatre, cinci conferențe publice, în folosul unei opere de binefacere. Eu cred că e destul ca să fii cunoscut într'un oraș, nu i așa?

Ei bine, da! Nici un jurnul din Moscova n'a spus nici cel mai mic cuvânt despre mine. Incendii, despre o operetă, despre niște conzillieri adormiți, negustori beți, de toate se vorbea, dar de afacerea mea, de proiectele mele, de conferențele mele, — nimic! Și publicul e așa! Mă sui în tramvai... vagonul e încărcat: dne, ofițeri, studenți, studete.

— Se zice că conzillul a chemat un inginer pentru cutare lucrare! — zic către vecinul meu cu o voce așa de tare, că întregul vagon aude. — Cunoști dta numele acelui inginer?

Vecinul mișcă negativ din cap. Restul publicului mă privește repede și în toți ochii citesc: »Eu nu știu».

— Se zice că ține niște conferențe într'un amfiteatru, — zisei iarăși către public, ca să întăresc convorbirea. Se zice că sunt interesante!

Nimeni nu mai răspunde. Se vede că nimenea n'a auzit vorbindu se de conferențe și că doamnele n'au ideie nici de sală. Asta încă n'ar fi nimic, dar închipuiește-ți, dragă domnule: publicul se scoală deodată și se îndeasă la ferestre. Ce e? Ce se întâmplă?

— Privește, privește! — îmi explică vecinul.

Vezi pe oacheșul care trece în trăsură? E vestitul alergător King!

Și tot vagonul vorbește de alergători, cari ocupă în clipa aceasta spiritele moscovite. Și aud numele, nu numai al străinilor, ci chiar al unor jupăne ruse, cari aleargă la Lentov.

Ți-aș mai putea arăta încă multe alte exemple, dar aceste două sunt de ajuns, cred. Acuma, să admitem că mă înșel, judecându-mă pe mine însumi; că n'aș fi decât un fiecar și o nulitate; dar ți-aș putea arăta o mulțime de contemporani, oameni remarcabili prin talent și prin dragostea de lucru, și cu toate acestea, au trecut din viață fără să fie cunoscuți toți acești chimiști, fizicieni, mehanicieni, economiști ruși au vre o popularitate? Sunt cunoscuți de către mulțimea cultă, pictorii, sculptorii, literații ruși? Un încăruntit în ale secerișului, muncitor și talentat, care petrece trezeci și trei de ani în anticamererele redacțiunii, înegrește dracu știe câte foi de hârtie, este judecat de douăzeci de ori pentru scrisul său muștrător și cu toate acestea e necunoscut în afară de grupul său. Arată-mi un singur corifeu al literaturii noastre, care să fi ajuns la renume, înainte de a se ști despre dânșul că s'a bătut în duel, că și a pierdut capul, că a fost exilat, sau că nu juca bine la cărți.

Călătorul de clasa întâi își scoase țigara din gură și se ridică.

— Da — urmă el cu violență — și alături de acești oameni, îți pun sute de cântărețe, de jucători pe fanie, de caraghioși de tot felul, cunoscuți încă de copii de țifă. Da!

Ușa scârțâi, o lovitură de vânt își făcu drum înăntru și în vagon pătrunse o persoană cu

Lucruri slabe.

Sub acest titlu unul dintre zeloșii noștri învățători ne trimite următorul articol :

De un timp încoace, pe valea Crișului-alb se petrec lucruri, cari numai bine nu aduc cauzei românești și nici un om de bine nu le poate aprobă.

În săptămânile trecute o parte din locuitorii comunei Moroda au părăsit legea străbună și au trecut la confesia gr. cat., numai ca să scape de preotul lor, pe care în repețite rânduri l-au acuzat pentru păcatele lui, dar care întotdeauna a scăpat teafăr. Când însă au văzut autoritățile, că sunt prea grele motivele de acuză, iar afacerea apucă o cale periculoasă, s'au interesat mai amănunțit de cauză și constatând temeinicia motivelor aduse, au dictat păcătosului pedeapsa meritată, a fost însă cam târziu, căci curentul pus în mișcare nu s'a putut împiedeca. Poporul în urma experienței făcute în această direcție neavând deplină încredere în mersul afacerii, și poate și îndemnat de către vânătorii de suflete au trecut la altă credință sperând că vor afla acolo ceace dincoace au pierdut. Preotul păcătos, ca să scape de disprețul colegilor și a oamenilor de bine, deasemenea și-a părăsit credința mergând și el cu turma-i păcătoasă.

În toată întâmplarea aceasta e de regretat deoparte, că autoritățile n'au prevenit răul la prima arătare, iar de altă parte e, că cu cei păcătoși trag scurta și sufăr și alții cari nu sunt de fel sau numai foarte puțin amestecați în afacere.

Nu departe de această comună se află o altă comună curat românească cu peste 3000 locuitori, conduși de 2 preoți și 2 învățători. Neavând confesiunea edificii corespunzătoare pentru ambii învățători, încă în vară a decis d'a se edifica și al II-lea edificiu școlar, pentru ce s'a și scris licitație minuendă cu preliminar de spese în suma de 13.500 cor., dar fiind plan fără ban au fost siliți a rămânea în starea de până aci.

Ceeace nu se întâmplă dacă cei chemați aveau mai multă bunăvoință și și ar fi dat puțină silită pentru de-ași asigura izvoarele de venit spre acest scop. Ca totuși să facă ceva prin ce ar ușura poporul de greutate, au gândit că e mai bine a fi cu mai puțină învățătură și cu mai mulți bani. Au hotărât deci ca să sisteze o școală fiindcă nu le pot susține.

E de însemnat că conducătorii parohiei n'au crezut de prea mare povoaară pe popor atunci când în contra cultului au pus 800 cor. ca răs-cumpărare de bir și ștote!

Sistarea școlii s'a motivat cu împrejurarea că învățătorul, care a funcționat în comună peste 15 ani neglijă școala lipsind dela prelegeri.

un aspect ursuz, și cu ochelari vineți. Ea cercetă locul, încruntă din sprâncene și pleacă mai departe.

— Știi cine e? — murmură o voce timidă, de cealaltă parte a vagonului. E N. N... faimosul grec din Tula, care a fost tras la judecată pentru afacerea dela banca V...

— Ei bine — răs batjocoritor călătorul de clasa întâia... Așa cunoaște un pungaș din Tula, dar întrebă-l dacă cunoaște pe Semigradski, Tchaikovski ori pe filozoful Joloviev, atunci își va pleca capul cel sec... Porcărie!

Trecuseră trei minute de liniște.

— Dă-mi voie să te întreb la rândul meu — zise cel din față tușind — dacă cunoști numele lui Pușkov?

— Pușkov? Hâm! Pușkov... Nu, nu-l cunosc!

— E numele meu... — surăse cel din față cu modestie, așadar nu mă cunoști? Sunt de treizeci și cinci de ani, profesor al uneia din universitățile rusești... membru al academiei de științe... autor al mai multor lucrări...

Călătorul de clasa întâi și cel din față își aruncară o privire și se puseră pe răs.

Traducere de A. V.

Hotărâsc deci ca învățătorul al II-lea să preleagă la toți băieții, iar învățătorului bătrân îi abzie slujba, punându-i termin de 3 luni ca să și caute alt post.

Ați văzut ironia sorții?! Unui învățător care a muncit peste 15 ani într'o comună — și care s'a expus chiar pentru popor și neam, i-se abzie ca unui servitor de rând, aruncat fiind la stradă cu familie cu tot. Oare se poate o mai mare ingrătitudine, o mai mare reavoință decât aceasta din partea unui popor?! Om cu scaun la judecată nu cred să se afle care să aproabe o astfel de procedură.

Mai de regretat e, că în fruntea acelu comitet și sinod parohial stă un preot care, a fost cunoscut de toți ca bun român și prietin al școlii și un sprijinitor al interesului bine început comun. Și acum deodată nu numai că se face dușman al școlii, ci face de răs și batjocura lumii comuna și pe locuitorii ei prin aceea, că a permis a se aduce o astfel de hotărâre. — O comună în care sunt aproape 300 obligați la școală în loc să mai înființeze o sală de învățământ sistează și pe care o au dela moși strămoși.

De rățăcirea membrilor nu ne-am miră tare pentru că dacă atâta li-e judecata, apoi semn că toate învățăturile de până aci atât cele din școală cât și cele din biserică, au fost mazăre pe perete, ne mirăm însă de ținuta președintelui ca om cu carte și cu judecată sănătoasă, că n'a știut să i lumineze și să-i combată de pe povârnișul pe care au apucat membrii comitetului parohial, pentru că tot începutul își are și sfârșit — și se poate întâmpla ușor că la sfârșit să se schimbe rolurile.

E lucru cunoscut de toți, că munca preotului și învățătorului trebuie să meargă paralel, puțin poate unul fără altul să producă.

Lucrând separat la tot pasul vor da de obstacole și munca lor va fi anevoioasă, și fără de a produce roadele așteptate. La dincontră — lucrând la olaltă, ajutorându-se unul pe altul mulțumirea sufletească și recunoștința aceloră pentru cari lucră la tot pasul îi va întimpină. Nu sunt așa greutăți de mari pe cari poporul să nu le poată suporta dacă conducătorii lor îi știe povârnișul pe calea adevărată și nu poate unul singur dintre conducătorii poporului dela sate să comită greșeli cari să poată fi puse numai în sarcina celui ce le comite.

În comuna din întrebare s'au comis multe și mai mari greșeli încă cu ani înainte de acestea, n'a venit însă nici un membru din comitetul parohial ca să tragă la răspundere pe nimenea. Și oare de ce? Pentru că toate acele se făceau în comun.

Preotul eră acompaniat de învățători și vice-versa... Acum însă când căile s'or despărțit, se vede greșala — și de sine înțeles, că a celui mai mic și mai slab mai iute iese la iveală ca a celui mai mare și mai tare.

E dureros apoi în lucru și aceea, că forurile superioare bis. nu scrutează mai amănunțit cauza. De când abunăoară datează un rău, oarecare și ce a fost cauza de numai așa târziu au ieșit la iveală? Și dacă și alții au fost părtași la început să și tragă toți consecvențele în proporția greșelii comise.

În acest caz s'ar evita multe alte rele și greșeli cari să nasc din cauze de tot neînsemnate la început. Nu vreau să fac aluziue la nime, dar cunosc cazuri unde celor păcătoși nu li-s'a atins nici măcar un fir de păr pentru greșelile comise. Sunt lucruri foarte slabe acestea, și cari numai bine nu pot aduce interesului bine priceput comun. — Și e cu atât mai de regretat faptul, întrucât oamenii puși să conducă poporul nu vrea să vadă răul ce poate izvorî din aceste cazuri.

Se poate, că învățătorul, cărui comitetul în frunte cu prea luminatul lui președinte, a neglijat școala și nu și-a făcut datorința, dar atunci trebuie purces conform legii. Și dacă era dovedit, că neglijența provine din propria vină și e incapace de a se îndrepta: forurile superioare erau chemate a decide în privința strămutării ori pen-

sionării învățătorului și nu comitetul parohial, care după cum se vede e compus din oameni pătimași. Comitetul parohial și conducătorul oficiului parohial în calitate de director școlar nu și-or făcut datorința când învățătorul respectiv prima dată și-a neglijat datorința sa neglijând școala; — deci a dovedit prin aceasta că e complice la greșeala acestuia și în consecvență merită asemenea pedeapsă din partea autorităților ca și învățătorul neglijent. — Cu un comitet, cu un președinte însă nu se poate tracta așa ca și cu un învățător.

Legea însă din 1868 art. 38 §28 întărită de noua lege școlară din 1907 art. 27 § 22 ia pe învățători sub scutul său când zice: învățătorii confesionali pot fi amovați numai în urma sentinței forului superior confesional, aprobată de comisiunea administrativă comitatensă. Instrucția ministerială însă § 22 zice: dacă o școală să sistează, ori se preface în școală cu alt caracter, confesiunea respectivă e obligată să-l susțină pe învățătorul rămas fără funcție până atunci, până când acesta își va câștiga alt post egal cu cel avut ori să va pensiona.

În urma astorfel de stări să nu fie surprins nici să nu se mire nimenea dacă între învățători prinde tot mai mult teren ideea, că dela confesiune nu poți aștepta nici un fel de bunătațe.

Incurăgiați de succesul vecinilor, Pâncotanii cei vestiți (!) încă au decis sistarea școlii de fete ca să scape de câteva spese de reparare a edificiului școlar. Conducătorii parohiei, preoții cari să mândreau cu cultura lor superioară, n'au avut cuvânt de reprobare sau să vină a arăta oamenilor răul ce poate veni prin aceasta asupra confesiunii în urma noauelor legi școlare. Au preferat a nu zice nimic pentru că e mai comod așa. Oare dacă venia comitetul să sisteze plățirea birului preoțesc pe motivul că sunt comune unde preoții nu beneficiază de nici un fel de venit cu acest titlu ar fi tăcut și atunci st. domni preoți?! Și eu cred că sistarea unei școlii e mai mare pierdere pentru o comună, ca sistarea birului preoțesc.

Nu, stimați domni conducători de parohii și directori școlari, ori și cât de învățați ați fi, dar aceasta nu înseamnă de fel iubire de popor și interes de înaintare a celui după spatele căruia trăiești!! Nu nisuiți a câștiga totul, căci veți perde și ceea ce aveți. Ar fi timpul suprem ca unul fieș'ecare dintre conducătorii poporului să cunoască și să priceapă mai bine spiritul timpului în care trăim.

C.

Din România.

La ministerul de război se studiază actualmente chestiunilor uniforme în vreme de campanie.

Se pare că sistemul cel mai bun este cel adoptat în armata japoneză: în timpul luptelor toată trupa îmbracă peste tunica obicinuită un veston de o culoare arămie, care ascunde toate sclipirile accesoriilor de metale, precum și culoarea deschisă a uniformelor.

Din străinătate.

Flota Italiană. Ministrul marinei italiene va prezenta în camere cât de curând un proiect, în care va cere 260 milioane lire pentru clădirea flotei. Voieste să construiască 4 vase de război, de câte 20 mii tone, fiecare costând câte 50 milioane lire. Fiecare va fi mai mare, decât vasul englez »Dreadnongent,« care e de prezent cel mai mare vas de război din toată lumea. Celelalte 60 milioane lire sunt proiectate pentru încrușișetoare.

Intervenția exarhatului bulgar în afacerile macedonene. Exarcatul bulgar a adresat, cu trei săptămâni înainte de recenta notă a puterilor trimisă la Sofia, la Atena și la Belgrad, o circulară tuturor organelor din Macedonia și din vilaetul Andrianopolei depinzând de influența sa,

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmură, granit, saynit, labrador etc., din pietre de marmură — maeștru de monumente și pietre de cimitir.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 602.
Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatak.

prin care se condamnă în mod sever acțiunea comitetelor și a bandelor îndemnând ca pacea să nu fie turburată prin asemenea acțiuni revoluționare. Excarcatul a luat, pe de altă parte, măsuri pentru a împedea pe institutori de a se amesteca la acțiunea bandelor și a comitetelor macedonene, precum și la unelțirile socialiste.

Cinci zeci de institutori au fost depărtați pentru amestecul lor în acțiunea bandelor.

Aceste măsuri, după ce sunt dovedite prin numeroase mărturisiri, au avut o prea fericită înrâurire asupra populațiunii, terorizată de multă vreme de bandele macedonene, și dacă sunt, firește, protestări contra acestor măsuri, din partea celor interesați, în general ele sunt laudate și excarcatul este hotărât, cu toate greutatea ce va avea de învins, să stăruiască în această cale, care va contribui în cele din urmă la pacificarea Macedoniei.

Inchiderea conferinței dela Haga. Ședința solemnă de închidere a conferinței dela Haga începută la 3 ore și jum. s'a terminat la 5 ore, în ziua de 5/18 Octomvrie, — relatează corespondentul lui «Le Temps».

În această ședință s'a ținut discursurile de adio.

După delegatul Chinei a luat cuvântul dl Nedilov care arată, într-o lungă cuvântare, însemnătatea conferinței pentru pace, care a strâns relațiunile nintre state a căror dorințe unanime au fost pentru menținerea cât mai îndelungată și mai temeinică a păcii. Termină exprimând urările conferinței pentru Regina Olandei și pentru președintele Roosevelt.

După dl Nelidov, iau cuvântul dnii: de Beaufort, Epvard Fry, delegatul Angliei, Tarnielli primul delegat al Italiei, Tsudzuki delegatul Japoniei și Van Tets, care încheie seria discursurilor prin citirea unei telegrame de recunoștință adresată țarului.

Apoi dl Nelidov dă citire actului de închidere a conferinței.

Deschisă la 15 Iunie, ceace de a doua conferință a durat deci 125 de zile, adică 52 de zile mai mult ca prima.

Actul final al celei de a doua conferință a înregistrat 13 convenții, 3 declarații și 6 dezerate.

Tren atacat de bandiți în Rusia. «Agentia Westnik» spune că un tren a fost atacat numai în stația Karacew de o bandă de tâlhari care voia să prade pe casierul fabricelor Malkew, ce se află în acel tren cu o sumă de 60.000 ruble a proximativ. Tâlharii au asvârlit sub tren o bombă care explodând a ucis pe casier și alte două persoane și a rănit 4 persoane ce însoțeau pe casier.

Trupele urmăresc pe hoți cari s'au făcut nevăzuți cu 40.000 ruble. S'a găsit în vagon 20.000 ruble cari n'au putut fi luate.

Făcându-se perchezițiune în tren, s'a arestat 5 persoane suspecte și s'au mai arestat doi dintre tâlhari cari n'au putut fugi fiind răniți.

NOUTĂȚI.

ARAD, 25 Octomvrie. n. 1907.

— **In cercurile politice române se agită ideea de a se trimite o adresă de mulțumire marelui poet Björnson, care în chip atât de călduros a luat în apărare naționalitățile din Ungaria. Bună și laudabilă idee!**

— **Știre personală.** Dl dr. I. Maniu a petrecut ieri în Arad, în societatea fruntașilor români de aici. Cu trenul de seară a plecat la Budapesta.

— **Starcevic și Björnson.** Se telegrafiază din Zagrab, că studenții universitari din partidul starcevic, i-au trimis lui Björnson o adresă de felicitare, aducându-i mulțumită »prietenului slavonilor cari gem sub șovinismul maghiar« și rugându-l, să protesteze în fața Europei întregi contra intențiilor maghiare de a nimici regatul croat și națiunea croată. Probabil că și studenții

celorlalte universități se vor alătura la această adresă.

— **Apel la frați.** Săptămâna trecută un foc îngrozitor, a prefăcut în cenușă 12 case din Iancăhid, între cari și școala cu locuința învățătorului Iosif Anvica.

Nimicind focul tot avutul mobil, ce constituia unica avere a învățătorului tată a 4 copii, inimile nobile și bunii români sunt rugați a șterge lacrimile luminătorului neamului, contribuind fiecare după putință cu un ajutor bănesc; care să se trimită direct cercatului învățător la Iancăhid via Nagybec-kerék. Frații colegi îndeosebi sunt rugați, a veni în ajutorul confătelui lor. Comloșul bănațean 23 Octomvrie 1907. Iuliu Vuia.

— **Muncitorimea din Arad va avea petrecere cu dans mâne, Sâmbătă seara, în pădurița orașului.** Aranjatorii au luat toate măsurile, ca publicul să-și petreacă bine. Va cânta corul dela fabrica de vagoane și se vor declama poezii. Începutul la 7 ore și jumătate. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie 2 cor. 40. Loc de stat 30 fileri.

— **Bánffy împotriva transacțiunii.** Baronul Bánffy a telegrafat partidului nou din Seghedin, că va lua în cameră poziție în contra transacțiunii. În vorbirea sa se va ocupa și cu cvota și cu chestia băncii.

Principele Ferdinand al Bulgariei la Budapesta. Ieri noapte a sosit în mare incognito în Budapesta, principele Bulgariei, care Ferdinand a tras la hotel Bristol sub numele de contele Murányi.

— **Cutremur îngrozitor în Italia.** Începând din 1905 acesta e al treilea cutremur de pământ, care a pustiit sate întregi în Italia. În comuna Ferruzano, pe care cutremurul din 1905, a lăsat-o neatinșă, astăzi n'a mai rămas peatră pe peatră, în urma cutremurului, care s'au început Miercuri. Trei părți din Cattanzaro zac în ruine. Locuitorii au fugit la câmp, unde se roagă pentru încetarea pustiirii. Direcțiunea cutremurului e aceeaș ca în 1905. Iată cele zece comune, cari s'au nimicit total, ori în parte: Montelenone, Gerazze, Sinopoli, Messina, Reggio di Calabria, Cattanzaro, Brancaleona, Ferruzano, Sant-Eufemia d'Aspromonte. Dar întreagă Calabria a simțit acest grozav cutremur.

Vin știri despre moartea și rănirea mai multor persoane în Sant-Eufemia d'Aspromonte. Panica între locuitori e de nedescris.

— **Intrunirea de Duminecă a meseriașilor.** Atragem din nou atențiunea publicului asupra întrunirii, care va avea loc Duminecă seara la orele 8 seara în Casa Națională. Sunt invitați pe calea aceasta toți ceice se interesează de mișcarea culturală pornită în sânul meseriașilor români din loc.

La ordinea zilei va fi o conferință de interes general, pe care o va ține de dl învățător Ioan Vancu.

— **Ministrul Kossuth,** bolnav iarăș de câțva timp, s'a făcut în zilele din urmă mai bine. Va trebui însă să mai stea în pat 2—3 zile. Se afirmă însă, că ministrul rezolvează și acum agendele oficioase.

— **Tren deraiat.** Trenul de Arad nrul 610 a deraiat în gara dela Solnoc, în urma schimbării greșite a șinelor: Cele din urmă trei vagoane s'au ruinat. Dintre călători 3 au fost grav răniți, iar 4 mai ușor. Răniții au fost transportați la spitalul comitatului Solnoc.

— **Vapor scufundat.** Se vestește din Hamburg, că vaporul Borussia, în portul din Lisabon, pe când îl încărcau, s'a scufundat cu 70 saci de cafea.

— **Achitarea preotului Magheriu.** La 9 Mai 1906 poporul din Ohaba-Forga, nemulțumit cu notarul George Sztura i-a strigat să abdică. Pentru această s'a făcut proces pentru »violență contra autorității« tribunalul din Timșoara a condamnat pe preotul George Magheriu, pe motiv că a ațtat poporul, la 8 luni temniță grea, pe 4 țărani la câte 3 luni și pe 5 țărani la câte o lună temniță. Condamnații au apelat la tablă. Tabla a achitat alaltăieri definitiv pe preotul Magheriu (dovedindu-se acuzele contra lui ca nebazate), dar a întărit pedeapsa celorlalți acuzați. (>drapelul«).

— **Caz de moarte.** Ni-se anunță încetarea din viață a lui Cornel Iorgovits întâmplată după lungi și grele suferințe, Miercuri în 23 l. c. Rămășițele pământesti s'a deus spre veșnică odihnă după rital gr. or. în cimitirul de sus din Arad, Vineri în 25 Octomvrie la 3 ore p. m.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

— **Arhiducele Victor Ludovic.** În timpul din urmă se svonise că arhiducele Victor Ludovic, fratele mai mic al M. Sale împăratului, e grav bolnav. El trăiește de 5 ani retras în castelul Plesheim de lângă Salzburg, în urma dorinței împăratului. De când cu chestia Montignoso arhiducele nu mai e în contact cu casa de Toscana și în general cu nimeni.

Pe atunci arhiducele Victor Ludovic presidia în conziliile familiare și prin declararea făcută acolo a tras mânia împăratului. Afară de aceasta se mai zice că vizita împăratului la 1905 a fost la dorința arhiducelui, care cu această ocazie l a rugat pe împărat să îl lase în străinătate, ca pe un om independent. Împăratul i-a refuzat cererea, iar arhiducele a voit să fugă cu ajutorul unei persoane credincioase lui. Mareșalul de curte a aflat la timp această intenție și a nimicit-o.

— **Deputația Sultanului.** Se vestește din Roma că regele a dăruit pașei Selim două tablouri în mozaic și fotografia lui cu autograful: iar lui Nehad bej crucea de comandant a ordinului coroanei italiene, lui Hocke bej și Rome bej, cumnatul pașei Selim le-a dăruit crucea de cavalier a ordinului Sft. Mauriciu, și Sft. Lazar.

— **Cheltuielile conferinței de pace dela Haga.** După statistica ultimei conferințe de pace dela Haga conferința a durat 127 de zile și membri conferinței au luat parte la 317 banchete. Cheltuielile banchetelor se urcă la 2,139.288 de mărci, câte un banchet așa dară a costat 6739 de mărci. Banchetele cele mai strălucite le-a aranjat Barboss, omul de încredere al Braziliei, care a cheltuit numai pe decorul de flori în mai multe rânduri câte opt mii de coroane.

Cheltuielile generale ale conferinței se urcă la 12 milioane de mărci, din care aproape 5 milioane sunt cheltuielile telegramelor.

— **Două soții.** Se vestește din Berlin că: Nu de mult a murit funcționarul Ehring, care divorțase de prima soție, și se'nsurase a doua oară. Alaltăieri la mormântul lui s'a întâmplat o scenă sângeroasă între cele două femei. Henrieta Ehring de 39 de ani, s'a întâlnit la cimiter cu cealaltă cu Ehring Louisa, care e cu zece ani mai bătrână. Soția despărțită strigă către cealaltă:

— Aici zace bărbatul, pe care d-ta l'ai făcut să-și strice căsnicia și l'ai făcut un mișel!

După aceste vorbe luă un revolver și împușcă asupra văduvei, pe care a rănit-o la sprânceană. Atunci cele două femei se luară la luptă. Îngrijitorii de morminți trebui să le despartă. Rana văduvei nu e primejdioasă.

— **Intrecere cu baloane.** Se telegrafiază din New-York: Balonul german Pommern care a luat parte la întrecerea baloanelor s'a urcat în 21 l. c. la amiaz din St-Louis, și în 23 la orele 9 s'a scoborât în parcul Ashburg de pe țărmul atlantic. Balonul a făcut cam o mie de mile englezești în 39 de ore și 55 de minute. — Din Dover (statul Delaware) se vestește: balonul german »Abercron« din St. Louis, aici s'a scoborât la distanță de 1800 mile englezești. Balonul Dusseldorf l'au văzut astăzi. — Din New-York se vestește: Afară de balonul francez L'ille, toate vapoarele, cari s'au urcat în 21 l. c. s'au scoborât. Primul premiu îl va lua cu siguranță Pommern.

— **Copii de școală în nenorocire.** Se scrie din Dolova, că din cauza neglijenței a învățătorilor și a senatului școlar, era aproape să-i

ajungă o nenorocire fatală pe toți elevii unei clase ai școlii de acolo. Adecă în pauză s'a rupt padimentul haneli sub copii și toți au căzut în murdării. La țipetele desperate alergară toți vecinii și cu mare greu le succese să-i scoată pe copii, dintre cari unii se scufundaseră în mocirlă. Mamele auzind de ce s'a întâmplat au fugit speriate la școală iar unele au leșinat, văzându și copiii în asemenea hal. Unii dintre copii zac greu bolnavi în urma spaimii mari. În comună e mare indignare din cauza acestei neglijențe.

— **Greva medicilor.** Medicii ospiciului din Praga au făcut grevă, înainte cu o săptămână, căci nu sunt mulțumiți cu mâncarea. Atunci se făcu o înțelegere între medici și conducătorii institutului, dar mâncarea în loc să se îmbunătățească, devenea tot mai rea. În urma acestora medicii nu se mai ținură obligați prin înțelegerea făcută. Se înțelege că greva n'a erupt numai din cauza mâncării. Medicii prin acest pas au voit să atragă atenția autorităților și a publicului asupra stărilor groaznice, cari domnesc în ospiciul regnicolar din Praga. E destul să amintim că pentru 1200 de persoane sunt numai 800 de paturi, 400 de bolnavi zac pe jos pe saltele de paie. Din această îngrămadare de bolnavi se produc multe infecții, din care cauză se prăpădesc zece procente din bolnavi.

— **O întrebare.** Regulamentul afacerilor interne ale Reuniunii învățătorilor din stânga Mureșului prescrie, că adunarea generală a Reuniunii să se țină în a doua jumătate a lunii August. Pentru ce mult on. prezidiu nu o convoacă nici măcar în a doua jumătate a lunii Octomb. *Ma mulți învățători.*

— **Moartea ultimului bohem.** Se scrie din Paris, că acum câteva zile a murit acolo Anthyme Lajoie, care eră singurul reprezentant al bohemilor literaturii antice. Lajoie pe vremea lui scria cu sutele romanele de senzație și dramele monstruoase, pe cari însă nu le putea plasa nicăiri. Poate din această cauză se dase la beaură așa că nu l mai puteau folosi la nimic. Arareori când eră treaz se angagea de corector la câte un ziar; dar niciacolo nu-l țineau fiindcă plictisea pe toți cu celirea operelor lui.

În urmă ajunsese că numai aveă casă și dormea pe băncile de pe stradă.

Într'o bună dimineață l-au găsit mort pe o bancă, îl levise apoplexia. În buzunare i-au găsit manuscrise de romane un tirbușton, și o suviță de păr femeesc.

— **Alcoolismul,** de dr. Isidor Marcu și Ștefan Roșianu. Blaj, 1907. Tipografia seminariului arhidiecezan.

Autorii acestei cărți primiseră dela Consistorul arhiepiscopesc din Blaj, însărcinarea de a elabora un proiect de statut contra alcoolismului, pe baza căruia să se poată înființa reuniuni de cumpătare în arhidieceză. D-nii dr. Izidor Marcu și Ștefan Roșianu au făcut un raport dimpreună cu proiectul de statut, care s'a dezbătut și în sinodul arhidiecezan dela Blaj în Noemvrie 1906.

Din raportul acesta modificat și întregit se compune cartea »Alcoolismul«, care are un cuprins pe 164 pag. foarte interesant, împărțit în 4 capitole, în cari se vorbește pe larg despre natura alcoolului și acțiunea lui asupra organismului corpului omenesc; despre urmările alcoolismului din punct de vedere social moral; despre lupta contra alcoolismului și despre apărarea și remediile practice contra alcoolismului. Într'un adaus se vorbește de acțiunea bisericii gr. or. române în contra alcoolismului și de statutele ligei catolice de abstenență din Elveția.

Cartea aceasta scrisă cu multă cunoștință de cauză și pe baza opurilor celor mai renumite despre alcoolism, ar trebui să se găsească pe masa fiecărui cărturar român. Prețul 1 cor. 10 fil.

— **Un tânăr român,** elev în clasa a IV-a de pedagogie, din lipsa totală de mijloace este silit a părăsi cursul.

Apelează deci la sprijinul binevoitor al oricărei familii române, primindu-l sub orișice fel de condițiuni. A se adresă dlui Iosif Birescu în Lugoj.

— **Medicină sigură contra officei.** Durere, boala aceasta tot seceră încă multe mii de vieți; humanismul idică palate, medicul face medicini, dar toate nu sunt sigure. Multele scrisori de mulțumită și recunoștință dovedesc, că Ciorba Castilio (Castilio fenyő szörp) de fag a lui Kun István e pe cale bună, nimicind rând pe rând în multe cazuri. Se poate comandă la Kun István, apotecar, în Hajduszovát.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra pișturilor, petelor de ficat, coșuri, mitteseri, roșeața mânilor. Dă feți și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comandă la singurul preparator: Tórnay Imre și W a c h s m a n n Jenő, droguerie și parfumerie în Szabadka.

— **Săpun de violea de Parma.** Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de violele? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojteck și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Dela judecătorii și tribunale.

Procesul contra autorului atentatului dela Branica a început alaltăieri înaintea curții cu jurați din Deva. Acuzați sunt Nedelkovits Márton și Vandelli Lajos, lucrători. Acuza e susținută de procurorul Biegner József, prezident al tribunalului e Veres József, juri asesori Jasszenovits István și Saru Mózes. Apărători Dr. Schulhof József și Dr. Meskó Zoltán. Ambii acuzați tăgăduiesc că ar fi comis atentatul și au făcut nainte mărturisiri numai din cauza chinurilor la cari i-au supus jandarmii. Despre sfârșitul procesului nu avem încă știri.

Socialiști osândiți. Iulius Freund, socialist, a fost osândit la trei luni temniță ordinară pentru că în »Volkville« din Timișoara a atacat Curia, spunând că e parțială și ține cu guvernul tulipanist.

Bodori János a fost osândit de Curie la 4 luni temniță de stat și 600 coroane amendă pentru două articole apărute în »Népszava« în cari a susținut cauza naționalităților.

— **»Panslavi«.** Așa le zice presa maghiară slovacilor naționaliști, dintre cari dr. Zibrinca Mihály, avocat în Breznobánya este osândit la 1 lună temniță ordinară pentru că a laudat într'un toast pe Hlinka și Juriga. Capelanul Zábora János de asemenea a fost osândit la Zólyom, pentru agitație, la 1 lună temniță.

Ultime informațiuni.

Gatastrofa din Italia.

Conform unei telegrame din Reggio di Calabria, numărul morților din Feruzzano este 200, iar al răniților 400. Conform unei telegrame din Merito a »Tribunei« din Roma numărul morților din Feruzzano este 300.

Ministrul președinte Giolitti a pus la dispoziția celor primejduți în urma cutremurului 100 mii lire și a dispus, ca toate lemnele, cari le stau la dispoziție, să le folosească pentru clădirea de șetre.

Mizeria și groaza e foarte mare. Medicii și societatea Crucii-roșii stau în ajutorul celor răniți.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 25 Oct. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Grâu pe Oct. (100 klg.)	23'90—23'92
Secară pe Oct.	22'64—22'66
Ovăș pe Oct.	15'80—15'82
Cucuruz pe Mai 1908	14'38—14'40

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Octomb.	23'82—23'88
Secară pe Oct.	22'72—22'74
Ovăș pe Oct.	15'80—15'86
Cucuruz pe Maiu 1908	14'38—14'40

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	23 K. 85—24 K. 25 fil.
Din comitatul Albei — — — —	23 » 95—24 » 35 »
De Pesta — — — —	23 » 95—24 » 35 »
Bănățenesc — — — —	23 » 80—24 » 20 »
De Bacica — — — —	23 » 95—24 » 35 »
Săcară — — — —	22 » 10—22 » 45 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 80—16 » — »
» de cvalitatea II — — — —	15 » 60—15 » 80 »
Ovăș » » I — — — —	— » — » — »
» » » II — — — —	— » — » — »
Cucuruz vechiu — — — —	— » — » — »
» nou — — — —	14 » 45—14 » 60 »

BIBLIOGRAFIE.

A apărut și se află de vânzare »Pomelnicul« pentru pomeniri la liturgi și parastase. Legat în pânză 50 fil; — legat în păreți de hârtie 30 fil.

Liturgica ortodoxă manual pentru școale medii și populare. A apărut în tipografia diecezană de aici și se află de vânzare. Exemplarul 70 fil.

În tipografia diecezană din Arad Battyányi út. 2 au apărut în ediție nouă aceste scrieri ale dlui Iuliu Vuia:

1. »Curs practic de limba maghiară«, partea I ediția 3 cu 50 fil. ex.

2. »Curs practic de Istoria Ungariei«, ed. II îndreptată. Prețul 40 fil.

3. Curs practic de Aritmetică pentru cl. 2, 3 și 4. Ed. II îndreptată. Prețul 60 fil.

Scrierile dlui Vuia, cari au obținut aprobarea ministerială, a Ven. consistoare: aradane, orădan, și caransebeșan, se recomandă prin faptul că trec în fiecare an într'un tiraj de peste 5 mii exemplare.

Cursul de Geografie al dlui Vuia a obținut aprobarea ministerială încă sub nr. 823/1907.

»*Vatra Școlară*«, nr. 8 are următorul cuprins: Dr. Petru Șpan: Rolul vetrei părintești în cunoașterea și iubirea naturii. V. Stan: Învățătorul în școală. C. Popa: Socotirea chiriei. (Leccióni din aritmetică pentru clasa V.) Învățătură despre creștere, despre darurile naturii și despre îndreptarea moralului, de descădul George Lazar. N. Bembea: Monografia școlii el. gr. or. române din Banpotoc. Dări de seamă. Informațiuni. Bibliografie.

Poșta Administrației.

Pavel Anna, Tauț. Am primit 14 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1908.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Nichin.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

Loc deschis.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curăţitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

KASSA.

Se curăță sau se văpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se văpsec într'o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

In casuri de doliu, se văpsec imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe postă și în provincie.

Odăjdii bisericești, brodăriile se curăță frumos și multă îngrijire.

MOLDOVÁN M., croitor de bărbați și-a mutat prăvălia dela 1 Septembrie

pe Mátyás király tér nr. 24.

Instiințare! Am onoare a aduce la cunoștința clienților mei din loc și provincie că mi-au sosit noutățile de toamnă și de iarnă și stau la dispoziția on. cumpărători, croi admirabil, prețuri ieftine, serviciu prompt.

Cu deosebită stimă:

Moldován M., croitor de domni. KOLOZSVÁR, Mátyás kir.-tér 24.

Chugyik Sándor, B.-Csaba
Fabricant de cimbale.

Pregătește cele mai bune

cimbale,

precum și repararea tuturor instrumentelor cu coardă

pe lângă garanție și prețuri moderate.

Economisește multă
oboseală, timp și lemne
fiecare menajeră care spală rufele cu
pravul de săpun
pentru spălat

arătat de mine, și rufele se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.

Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri.

Se găsește la

Stefan Knezevits, Temesvár

Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.

DISTINS CU PRIMA DIPLOMĂ.

Szikszy József
fabricant de instrumente muzicale
Nagyvárad, Nagy Sándor u. 1. (Fő-utca harok.)

Recomandă
VIOLINELE
fabricație proprie, precum și alte instrumente, așa instrumente de suflare din lemn și alamă, harmonice, flașnetă, fluere, ocarine, citere, cimbale.

Tot așa primește repararea a tot felul de instrumente cu rețuri ieftine și lucrare artistică.
Repararea de orgă mare și harmonium.

Fabrica lui
Luca K. Alexievits,
pegătitor de haine preotești

UJVIDÉK
Recomandă atelierul său asortat cu tot felul de recvizite și haine preotești de îmbrăcat în vreme slujbei în biserică.

Pregătește tot felul de icoane sfinte legate foarte frumos cu aur și mătăasă. Pregătește steaguri, prapore, și altele. Icoana mormântului lui Christos îl face foarte frumos.
La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

„Laboratoire Cosmetique Matild”
Contra catharelor cele mai învechite a le
ofticeii,
mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio. Alină tusa, încetează asudările de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scriparea de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. In casuri de tot grave și pilulele „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

47 Kigr. cântărea dl Dr. Gera Attila din Voloșánka, care din tuberculoasă s'a vindecat prin sirupul de brad Castillio și de sirupul Hypophosphat

s'a îngrășat de 120 Kigr.

Pentru anemici, femei în galbinare, pe cari ti doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent ti doare capul, slabilor cari doresc că se îngrase și întărească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil. Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui.

Iată câteva:
On. Dlui Kun István, farmacist în Hajduszovát. Vă rog a mi mai trimite o sticlă sirup de brad. Cu efectul celei lalte sunt deplin mulțumit. Cu stimă Nicolau Bogdan, paroch, Miclău-Lazur, u p. Drág-Cséke.
On. Die! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezământ până acum, dar de când am comandat dela Dta sirupul Hypophosphat, recunosc că și în cenusă se găsește mărgăritar. Ori și cui pot recomanda cu conștiința liniștita medicamentele D-voastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omenimei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beiuș.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!
Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delături pistrui, petele de ficat, so întrebuințezi

CREMA-ALIFIA-
SAPUNUL
PUDRA
MATILD
1 coroană.
1 cor. 60 f.
80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrise nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă
la farmacistul **KUN ISTVÁN**
laboratoriu de medicamente cosmetice
„Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta)
HAJDUSZOVÁT 3a (lângă Debreczen).
Correspondență din România se recere în limba franceză sau germană.

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő
noi aranjamente

expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare
ACID-CARBONIC-LICHID
natural, chemic, din isvorul de acid carbonic din băile Buziaș, pentru prepararea apei gazoasă (soda) pentru restauratori și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai fără spor. ● Serviciu de încredere, conștiincios!

Ape minerale și medicale de Buziaș
in sticle de 1 și de 1/2 litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și beșică.
Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri servește cu plăcere:
„Muschong-buziásfürdői szénsavmúvek és ásványvizok szétküldési telepe Buziásfürdőn.”
Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef.-interurb. 18.

ȘCOALA DE POMI ȘI TRANDAFIRI a lui

Szabó István

UJ-SZEGED, Főfasor nr. 35.

Recomandă cam 140.000 bucăți de 1, 2, 3 și 4 ani, altoi inobilitați de meri, peri, gutui, naspolya, cireși, vișini, caiși și perseci, așa mai departe pruni și ringloți, în ecsemplare frumoasă și drepte, cu rădăcină sănătoasă. — Pomii se pot comanda în tulpini mici, semi-mici și înalți. —

Prețul: 100 bucăți 40—60 cor. ecsemplare înalte pentru alu 100 bucăți 70—80 cor.

Trandafiri înalți, din pământ liber, diferite soiuri, 80—200 fil. Tufe de trandafiri nobilitați din rădăcină, din pământ liber ecsemplare frumoase, tari de soinurile cele mai bune bucata: 40—50 fil. — Trandafiri cari se urcă „Crimson Rambler“, în lungime 1—2 metri prețul unui ecsemplar 40—60 fil. — Teiu cu frunze mari, ecsemplare tari bucata 2 cor. — Pomșori selbatici 500.000 bucăți, cei mai mulți transplantați, Se pot comanda meri, peri, Pronus Mirabolan, Pronus Mahalék, perseci de toamnă și galbeni, 1000 de bucăți 10—30 cor.

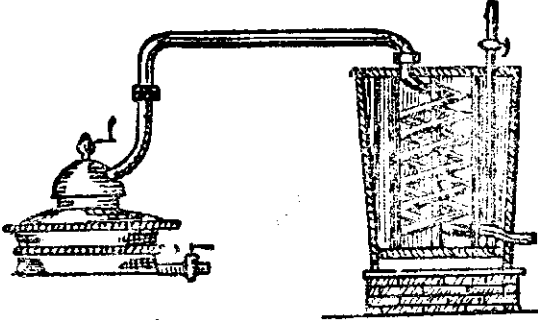
Mare asortiment de salerămii rotunzi și piramidați. Thuja Compacta și Piramidalis depozit mare în preț ieftin.

Vă rugăm să cereți catalog de nume și prețuri îl trimit gratuit.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirit **căldările**

mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.

Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fier rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. Țin totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comanda mai mari. Avară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimet franco prețuri curente ilustritate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Liferantul de lumini de ceară a diecezel catolice din com. Bihor și Sălgy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară
NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiile sale de lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucata 4-80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici, albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumos aurite părechea dela 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămâie din Egipt, prima 2-40 Cor. secunda 1-80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indeosebi pentru biserică. Klgr. 96 fil. — Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă o execută prompt, pachetare nu se compută și dela 5 Klgr. în sus expediția e franco.

Adjustat cu mașini cu putere electrică.

Adjustat cu mini așcu putere electrică

Mare depozit de lumini de ceară, așa cum sunt cele mai mari

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane
Harmonice

în prețul de fabrică se pot
căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în
loc sau în provincie o săvârșește prompt.

Cel mai mare magazin
de piane în Ardeal **TRISKA J.**

KOLOZSVAR
Sétatér-u. 10. (Casa propr.)

Grósz Nagy Ferencz, farmacist

DEBRECZEN, str. Șaş nr. 8.

farmacia „Arany egyszaru“.

Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine voințe să scape de ori ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Király Balzsam

al cărui efect vindecător recunoscut și de medici.

1 sticlă mare 2 cor. 65 fil. cu îndrumare. 3 sticle mari 6 cor. 65 fil. cu îndrumare, porto franco cu rambursă.

Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai eficace medicament.

Numai există reumă!

MEDICAMENT PENTRU VOPSIREA PĂRULUI
în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înapreste părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., e de ajuns pe un an întreg.

Mare depozit de medicamente speciale din țară și streinătate, articole de lux, bandage etc. etc. etc.

CEL MAI SIGUR MIJLOC DE ÎNFRUMȘETARE e

Crema de față Fáy-féle Arcz-Crém

efectul e miraculos! Infrumșetiază, întinerește! Cel mai escelent mijloc contra pistruilor a petelor ficat și a tuturor necurătenilor de față. Un borcan 1 coroană săpunul 1 coroană bucata.

Depozit princ. de exped. Grósz Nagy Ferencz, farm. Debreczen.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ!

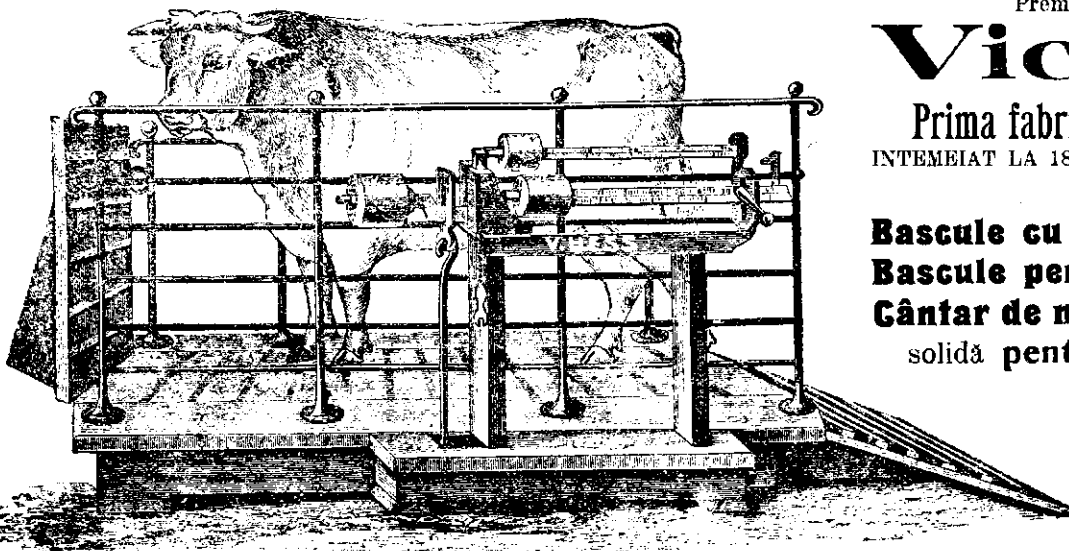
dacă întrebuițezi

POMADA HAJDUSÁG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregăt te din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin postă ce trimit numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Parfumuri de tot felul

cu 1, 2, și 3 cor. sticla.

Premiat la toate expozițiile la cari a luat parte ca exponent.

Victor Hess Sibiu

Prima fabrică transilvăneană de bascule cu poduri (cumpene)

INTEMEIAT LA 1896.

INTEMEIAT LA 1896.

Ofer articole de classa primă:

Basculă cu pod de cântărit vite și cară încărcate poveri.

Basculă pentru vite cu grilaj de fer și întreg tot din fer.

Cântar de magazin și balanțe decimale construcția cea mai solidă pentru trebuințe economice pentru orașe, comune

în toate mărimile și ecsecutările.

Garanție se dă pentru fiecare cântar.

Reparaturi și schimbări, amăsurat specialității, se execută grabnic.

Referințe dela firme și autoritate primul rang, stau la dispoziții.

Liste de prețuri gratuit.